

Poštšina v državi SHS payšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četiri leta . . . 13—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . 66—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica
11. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petitvrste
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

109. številka.

Maribor, dne 1. oktobra 1920.

Letnik XII.

Govor ministra dr. Korošca na sestanku zaupnikov SLS v Mariboru.

Maribor, 30. septembra 1920

Kakor vojaki razvijajo svoje zastave, kadar od-
korakajo v vojsko, tako tudi stranke nanovo razvija-
jo svoje zastave, svoj program, kadar gredo v volilno
borbo.

Zastava naše stranke ni nova, naš program
vam je znan. Zato mi dovolite, da ga ne ponavljam,
ampak da govorim le o nekaterih vprašanjih, ki sto-
je danes v ospredju javnega zanimanja in o katerih
se mi zdi potrebno, da se tudi z naše strani sprego-
vori jasna beseda.

Enaka prava za vse.

Mi, Slovenci smo v bivši Avstriji bili zaradi te-
ga tako nezadovoljni, ker z drugimi narodi nismo bi-
li enakopravni. Mi smo morali le orati in sejati, želi-
so pa drugi. Zapostavljanje malega slovenskega na-
roda je bilo na dnevnem redu, za to pa je bila tudi
naša nezadovoljnost s staro državo na dnevnem redu,
stalna.

Ni torej čudnega, ako si v novi državi, kjer ni-
smo več različni narodi, ampak bratje z brati, želi-
mo in zahtevamo povsod najstrožje enakopravnosti.
Zdi se nam na mestu, da te zahteve iznašamo ravno
sedaj kot del našega programa za bližnje volitve.

Mi zahtevamo, da so si vsa tri plemena, slo-
vensko, hrvatsko in srbsko, enakopravna, popolno
enakopravna, nobeden ne sme vladati nad drugim,
nobeden ne sme imeti več dolžnosti in pravice. Vsi e-
nako, ker vsi bratje.

Zato zahtevamo, da so davki povsod enaki. Za-
htevamo, da je državna skrb za šole, bolnišnice, u-
radnike tudi povsod enaka. Zahtevamo, da so veroiz-
povedanja enakopravna pred državo.

V oziru enakopravnosti smo mi Slovenci najbolj
tenkočutni, ker se nas je tlačilo stoletja in smo se v
zadnjih desetletjih z največjo silo upirali našim tlačil-
cem.

Razredni boj.

Naša Kmečka zveza je kmeška stranka. To že
ime kaže. Vendar ni razredna stranka, to se pravi,
stranka, ki bi se omejevala samo na kmete, vse dru-
ge razrede ali stanove pa izključevala. Taka razred-
na stranka je Samostojna, ona se hoče brigati le za
zemljiške posestnike, nadalje socialistična in boljše-
vistična, ki se ozira samo na delavski stan, in naza-
dnje demokratska stranka, ki po programu kajpada
ni razredna, pač pa v istini, kajti njej sledijo le me-
ščani kmet in delavec sta pobegnila iz njenih vrst.

Ako hočemo, da bo kmet vodil našo državo, in
za tem stremi naša stranka, potem mora kmet voditi
državniško politiko, to je, brigati se mora za vse in
vsakega, ne sme nikogar prezirati, omalovaževati in
izključevati, ker bi si s tem naselil v svojo državo le
nezadovoljnost in upornost, osobito delavskega stanu,
industrijskega in kmeškega. Razsodna politika je v
svojem bistvu revolucionarna politika, kar socialisti
in boljševiski odkrito priznavajo, samostojni revčki pa
še očitno niso spregledali, kam vodi njihov, od de-
mokratske gospode jim napisan program.

Toda ne samo iz državniškega stališča, ki ga
mora vsaka resna kmeška stranka varovati,
je treba, da se ozira kmet-politik na vse druge
stanove, ampak tudi naše krščansko svetovno nazira-
nje nam veleva, da se trudimo za zblizanje, spravo in
harmonijo med stanovi, ne pa da jih hujskamo na
medsebojno sovraštvo in borbo.

Samostojnost Slovenije.

V ospredju volilnega boja na Slovenskem in
prav kmalu tudi v hrvaškem delu naše domovine bo
stalo vprašanje, kako hočemo upravljati državo, ali
vse iz Beograda, ali pa nekoje stvari in zadeve tudi
iz drugih središč. Naši nasprotniki se v tem, oziru
še niso dovolj izjasnili. Ozmro se najprej na sol Ju-
goslavije, na demokratsko stranko. Te soli je na Slo-
venskem presneto malo, in še ta se je v zadnjem ča-
su pokvarila. Demokratska stranka je bila do pred
volitvami strogo centralistična, vse je hotela uprav-
ljati iz Beograda ven, sedaj pa ko ji je zlezal volilni
strah v kosti, je ta državotvorna in državnoohranjujo-
ča stranka tudi prišla med črne izdajalce otačbine,
med separatiste. Tudi ona, tako vsaj pravi, je za to,
da se vse zadeve vendarle ne upravljajo iz Beograda.

Toda ta najnovejša čudovita spreobrnitev demokratov
se nikomur ne zdi odkritosrčna, ampak samo en izlet,
eno letovišče, ki bo trajalo skozi vso volilno borbo,
potem pa se bodo zopet vrnili na železno trdo centra-
listično stališče, na katerem se danes vsrajajo njho-
vi hrvaški in srbijski voditelji.

Za samostojne oštirje in kramarje je vprašanje
centralizma in avtonomije seveda previsoko vpraša-
nje, za to nam njihove buke ne povedo nič določe-
nega. Oni bodo plesali, kakor bodo njim njihovi tihi
kuratorji iz demokratskega tabora zagodli.

Novi socialisti, boljševiski, so centralisti, vse v
Beograd, stari socialisti pa pravijo, da so za avto-
nomijo, torej nekaj se naj da tudi Ljubljani, Zagrebu
Sarajevu itd. Toda težko je verjeti, da so socialisti
odkritosrčni, ker njihovi srbski in hrvaški tovariši
pod Koračem in Bugšegom zagovarjajo centralizem
in iščejo z voditeljem centralistov, s Pribeževičem, pri
volitvah celo skupnega nastopa, kakor so nam te dni
pročali zagrebški listi.

Kaj pa naša stranka? Predvsem moramo pov-
darjati, da je naša stranka za jedinstvenost države,
da torej odklanja vsak federalizem, da odklanja federal-
izem, da odklanja sploh vsak separatizem, ki bi sla-
bil državi moč in ugled. Mi smo v rajni državi od bli-
zu gledali dualizem in zato sami vemo, kaj je državi
na škodo, in ne potrebujemo od političnih novinarov in
diletantov nobenega pouka.

Mi zahtevamo, da se država radi hitrejša, bolj
še in primernejše uprave razdeli v več pokrajin. Ni-
smo v principu za to, da se ta razdelitev mora izvr-
šiti po plemenski razliki, ker bi to bilo tudi nemogo-
če pri Hrvatih in Srbih. Merodajni naj bodo skupni
gospodarski in kulturni interesi. Ker pa je dosedanji
gospodarski in kulturni razvoj v krajih, kjer prebi-
vajo Slovenci, enakomeren, za to zahtevamo, da se
določijo vsi slovenski kraji kot jedna upravna celota.
Ta upravna celota naj dobi svojo avtonomijo, to je
za krepko življenje in ugoden razvoj potrebno samo-
stojnost. Naj ima z vso državo skupno, kar je za red,
moč in ugled države potrebno, naj pa bo samostojna
v vseh zadevah, ki se hitrejša, boljše in točnejše mo-
rajo opraviti doma. Vodstvo teh samostojnih zadev naj
se izroči pokrajinski vladni, ki bo odgovorna pokrajins-
ki skupščini.

To je vse naše izdajstvo, to je naš separatizem,
to je naš veliki greh. Zove se avtonomija, samostoj-
nost Slovenije. Mi se tega greha ne sramujemo, ž
njim gremo veselo v volilni boj, ž njim hočemo tudi
zmagati!

Monarhija ali republika.

V sedANJI volilni borbi se bo tudi sicer ne ja-
vno, a gotovo na tihem, postrani veliko govorilo o
tem, ali naj imamo monarhijo ali republiko. Demo-
kratska stranka se obnaša, kakor da je ona od Boga
izvoljena, edina zaščitnica monarhistične ideje v dr-
žavi. Tako vsaj piše in govori, čeprav vsi vemo, da
je velika večina demokratov po svojem notranjem pre-
pričanju republikanska. Jaz hočem o tej stvari go-
voriti odkrito in jasno. Glavno je za narod, da je usta-
va njegove države demokratska, da ljudstvo samo od-
ločuje o svoji usodi, da samo odloča o življenjskih
vprašanjih svoje države, da osobito samo odloča o
vojski in miru. V kljub temu pa ni vseeno, kdo mu
predseduje, pa kdo izvršuje nekatere najvažnejše
funkcije. Vse države na Balkanu okoli nas se držijo
monarhističnega principa. Na Bolgarskem je dinasti-
ja tako malo priljubljena, da bi trebalo sedanjemu
bolgarskemu ministrskemu predsedniku le pihnuti, in
ona bi izginila. Toda za konsolidacijo notranjih raz-
mer, za avtoriteto v notranji upravi jim je treba di-
nastije in kralja. Enako je na Grškem. Venizelos je
pred meseci grozil v parlamentu opoziciji, da lahko
kaznuje Grško s tem, da jo proglasi kot republiko.
Rumunija se drži monarhističnega principa. Turčija
je monarhija. Seveda je tam v prvi vrsti merodajen
verski moment. Jaz sem monarhist, a tudi vsak pa-
triot republikanskega naziranja mi mora priznati, da
še nismo zreli za republiko. Ako bi nam predsedoval
Radič, Pribeževič ali Protič, naša država bi že zgo-
rela v najsurovejšem meščanskem boju, bila bi že da-
vno razbita. Mi bi bili druga Albanija. In če bi je
ne ubila egoistična strast naših v državniškem miš-
ljenju popolnoma nedozorelih političnih strank, raz-

bila bi jo politična razdvojenost in razcepljenost na-
še vojske.

V republikah je dejstveno mnogo več korupcije
v notranji upravi in intolerance napram nevladajo-
čim krogom, kakor v monarhijah, kjer je ustava in
dinastija demokratska. Kaka bo naša ustava, to je
odvisno sedaj od nas, da pa je regent demokratski,
je izven diskuzije. Ali republika ali monarhija, to je
važno vprašanje, sedaj še sigurno odločilno za obstoj
naše države, za to bi bilo nepatriotski, se s tem vpra-
šanjem lahkomišno igrati. Znamo, da je naša dina-
stija znanoslavna. Dve leti živimo že z njo, a gofovo
ga ni katoličana, ki bi v verskem oziru mogel izreči
le najmanjšo pritožbo.

Pasivnost katoličanov.

Nasprotniki nam pravijo, da ni okusno, ako za-
mešamo verska vprašanja tudi v politiko, posebno pa
tega naj ne storimo v volilni borbi. Naše mnenje pa
je, da nikakor ni bilo opravičeno in tako potrebno za-
nesti verskih vprašanj v volilno borbo, kakor ravno
dandanes, ko se pripravljamo za volitve v ustavo-
tvorno skupščino.

Razmerje med državo in cerkvijo se mora na
ovo urediti, ker je sedaj to razmerje v vsaki pokra-
jini drugačno. Razmerje države do cerkve more biti
ali prijateljsko ali sovražno. Mi smo za prijateljsko
nasprotniki za sovražno razmerje. Določiti se mora,
ali bo v naših šolah ostal križ in katehet ali ne! Ka-
ko mislijo v tem oziru demokrati in socialisti, nam
je znano. Določiti se mora, ali bo smel duhovnik v
cerkvi svobodno govoriti, ali pa bodo mu dali na-
gobčnik v obliki kakega kanceparagrafa. Določiti se
more tudi, ali bo država ščitila zakonske predpise
različnih veroizpovedanj ali ne. V vseh teh vpraša-
njih smo s pravoslavnimi in mohamedanskimi so-
državljani enakega naziranja.

Se pa tudi vprašanja, katera zadevajo samo
nas katolike in v katerih zahtevamo brzo rešitev. V
Bosni in Hercegovini se skoraj v vsaki panogi javne
uprave ne samo zapostavljajo katoliki, ampak celo
preganjajo. Posebno hudo je to v naučnem resortu,
v katerem se dogajajo največje krivice. Poverjenik za
šolstvo si prisvaja celo pravico, akopprav je pravosla-
ven, da zabranjuje katoliške Marijine družbe in ka-
znuje one, ki so njih člani. Svoboda veroizpovedanja
nam je sveta. Enaka zapostavljanja se dogajajo tudi
katoliškim Bunjevciem in Sokcem. Z veliko žalostjo
opažamo tudi, da centralna uprava za bogoslužje, mi-
niststvo vere, sabotira vzgojo našega duhovniškega
naraščaja, ker vzgojevališčem posvetnega in redov-
niškega duhovništva vskratuje potrebno podporo, do-
čim jo drugim veroizpovedanjem v dovoljvi meri do-
voljujejo.

Vprašamo katolike, osobito pa duhovnike in ka-
toliške časnike, kateri stranki hočejo izročiti zastop-
stvo tako eminentno verskih in cerkvenih interesov.
Pasivnost v agitaciji in volilni borbi bi bila neodpu-
stljiva pogrška.

Proti militarizmu.

Naša stranka je bila od nekdaj v načelu proti
militarizmu ter je želela, da se spori med državami
in narodi spravljajo na nekrvav način s sveta. To
načelno stališče zavzema naša stranka še tudi danes,
čeprav vemo, da se zdaj naša država ne
more razorožiti, ako vse države okoli nje pre-
žijo s puškami in topovi, kako bi ji odtrgali še one
kose zemlje, kojih nam še niso odvzeli naši ljubi za-
vezniki v Parizu.

Toda ako militarizem še mora ostati, potem za-
htevamo, da je pameten, človekoljuben, moderen. Ba-
tinjaenje, kaznovanje s tem, da morajo vojaki gledati
v solnce, ekserciranje v srajci in spodnjih hlačah ter
brez čevljev, slaba hrana, vse to so stvari, katere
morajo izostati oziroma se poboljšati.

Slavnoznan carinik in postopanje soldateske
je glavni vzrok, da je toliko nezadovoljstva in zmer-
janja in zasmehovanja v naši državi. Ako je kje kaj
separatizma, potem je tukaj iskati krivcev. Mi pa se
zavarujemo proti temu, da bi pripisovali te izrodke
samo našemu militarizmu ali pa morebiti kojemu pie-
numu v naši državi. To je internacionalno, da ima
militarizem svoje izrastke, seveda v vsaki državi za
sence drugače, v bistvu so povsod enaki.

Se med vojsko smo računali, da bodo po vojski
prvi odločno nastopili proti militarizmu tudi social-
demokrati, čeprav je bilo v njihovi moči, že davno
končati svetovno vojsko. Socialisti, ki so za vsakili

deset helarjev uprizorili štrajke, niso hoteli upeljati splošnega štrajka, da bi ustavili svetovno klanje, ampak so nadalje izdelovali po fabrikah celega sveta morilna orožja za nadaljevanje vojske.

Na Ruskem so prišli socijalisti v obliki boljše-vikov na vladu. A kaj vidimo? Socijalistična Rusija je sedaj najbolj militaristična država na celim svetu! Tako so izdali socijalisti svoje načelo.

Dr. Tavčar. — Izdajstvo samostojnežev.

Kako se bo vršil letošnji volilni boj? Mi želimo, da mirno in dostojno. Za to zelo obžalujemo, da je častivredni ljubljanski župan dr. Tavčar otvoril volilno borbo s psovko o „katoliških kavkah“. Ne samo mi ga obtožujemo zaradi te psovke, ampak tudi njegova starost in njegova socijalna pozicija govorita proti njemu. Sicer pa nismo nervozni in ne gledamo

plaho v bodoče dni. Mi smo na vse navajeni in na vse pripravljeni ter bomo nasprotno napade točno, krepko in korajžno, a vendar dostojno odbijali. Surovost nasprotnikov je ob vsaki volitvi odpirala volilec oči ter nam samo pomagala do zmage.

Naš program in besnenje nasprotnikov bo nam tudi v tem volilnem boju pomagal do zmage. To upamo tem bolj ker je po zadnjih odkritjih postalo jasno, da so samostojneži vsak hip pripravljeni izdati one kmete, ki se gredo za njimi. Pri volitvah hočejo nastopiti skupno z demokrati. Tajnik celjske okrožne organizacije demokratov je v tem smislu že obvestil svoje pristaše. Izdajstvo se je torej za kulisami moralo že izvršiti. Kdor je zaveden kmet ne bo šel z izdajicami.

Pojdimo torej z zaupanjem v volilni boj!

Politični pregled.

Jugoslavija.

Naša narodno predstavništvo se bavi z dogodki na Hrvatskem. Radi krvavih hrvatskih izgre-dov je interpeliral v parlamentu poslanec Bukšeg, ki je ostro napadel zastareli srbski vojni zakon o žigosanju živine in vozov ter surovi nastop vojaštva in orožništva napram hrvatskim kmetom. Interpelantu Bukšegu je odgovoril sam ministrski predsednik Vesnić, ki je priznal neprikladnost srbskega zakona, a svaril pred napadi na srbsko vojsko, ki je priznana najboljša v Evropi. Obljubil pa je, da bo vlada po zakonu kaznovala vojaške in orožniške izgre-dnike proti kmetiskim upornikom. Parlament je ploskal obema govornikoma.

Debat o hrvatskih dogodkih se nadaljuje v parlamentu. Celu Protić misli tozadevno ostro nastopiti proti vladi.

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo bi se naj vršila po italijanski želji v kakem mestu Italije: Jugoslavija pa zahteva kot sedež pogajanj Svico. Poleg dr. Trumbića bi se naj pogajal tudi Vesnić, ako se udeleži konference z italijanske strani Giolitti.

Sklepi o ureditvi uradnih plač, kakor smo jih že objavili so definitivni. Ni pa še gotovo, ako bodo izplačane nove doklade še s 1. oktobrom.

Gospodarska deputacija trgovcev in industrijalcev iz cele kraljevine je bila sprejeta od finančnega ministra Stojanovića. Odposlanstvo se je pritožilo radi načina uvedbe novih davkov, ki jih hoče uvesti finančno ministrstvo kar naenkrat in so glede trošarine tako visoki, da so pogubonosni za produkcijo. Finančni minister je obljubil, da bo popravil, kar je zavoženega v novi davčni postavi. Da se izvrši ta popravek, bo sklicana posebna enketa trgovcev in industrijalcev.

Albanija.

V Tirani se je zopet sestel albanski parlament. Pri tej priliki so razpravljali vprašanje sporazuma z našo državo. Albanci so naglašali vodilno geslo: Le tedaj je lahko govoriti o sporazumu z Jugoslavo, ako vrne Jugoslavija vse Albaniji odvzete kraje. Parlament je razpravljal tudi o možnosti, da se udeleži Albanija pogajanj o jadranskem vprašanju, ker jej je tozadevno zagotovila Italija pomoč.

Francija.

Novemu francoskemu predsedniku je čestital Wilson v upu, da se pod Millerandovim predstvom ne bodo ohladili zgodovinski odnošaji med Francijo in Zedinjenimi državami.

Čehoslovaška.

Čehoslovaški levčarski socijalisti so se odločili za delovni program po predpisih III. internacionale. Ta kongres pa se še ni izrekel za priklonitev k Moskvi, ampak bo sklepal tozadevno na prihodnjem izrednem zborovanju stranke.

Rusija—Poljska.

Poljske čete so doslele na severu črto reke Sare. Pri Grodnu se bijejo boji in je sovražnik na umiku. Poljaki so zasedli v smeri proti Pinsku Drogičzin in Janowo. Vzhodno od Rowna je potisnila poljska konjenica Ruse na desni breg Horzna in zasedla Korec. Ukrajinci so zasedli: Proskurov in Starokonstantinow.

Mirovna pogajanja v Rigi so toliko uspela, da ste se obe delegaciji baje sporazumeli glede demarkacijske črte za premirje.

Domača politika.

Glasilu liberalne „kavke“ dr. Tavčarja piše v torkovi številki, da so se klerikalci svojedobno pridružili majniški deklaraciji, ki je pa liberalna iznajdba. To se je menda „kavki“ dr. Tavčarju sanjalo, ko je za časa vojske proti Srbom koval in nosil v avstrijske tabore srebrni rog za neusmiljene morilce „kranjskih Janezov“. V isti številki liberalno glasilu tudi sanja, da je pod dr. Korošcem, pod ministrom prehrane, bila najstrašnejša draginja in da so pod dr. Korošcem, kot prometnim ministrom običale železnice. Mi, ki ne sanjamo, vemo, da je ravno nasprotno res. Iz „Sl. Naroda“ tudi prvič čujemo, da je dr. Korošec in ne Stojanović uvedel svobodno trgovino in da je dr. Korošec naenkrat postal nasprotnik agrarne reforme. Liberalne „kavke“ vedno lažejo.

V nedeljski številki „Naroda“ je psoval dr. Tavčar našo stranko za katoliške „kavke“.

Resna beseda v „Taboru“. Pod tem naslovom je priobčil „Tabor“ v 29. številki, v kateri premlevala staroplesnivo slamo o našem nastopu napram Nemcem in nemškutarjem. Pravi, da se je skušalo (seve od liberalne strani Voglar-Koderman) bivše nemškutarje in Nemce strezniti jih potegniti na jugoslovansko plat (ob priliki sokojskega poleta v Maribor), a sedaj je v tej germanofilski zalegi naenkrat zopet zavrela nemškutarska kri, prišlo je do pretepa med nemškutarji in Slovenci v Kamnici in Studencih. Po teh pretepih napoveduje doslej Nemce bojujoči „Tabor“ resno besedo vsem germanofilom, s katerimi hoče obračunati prav po sokojski maniri z nastopom (pretepi). Z Nemci in nemškutarji se družiti, se pravi: z biki bosti! Liberalna pobratimija z nemškutarsko zalego (Samostojna) — Sokol v Št. Lovrencu na Pohorju itd. je stara stvar, sedaj pa jim nemškutarija vrača božanje in objeme z rogovi. Ko bo pa treba lopniti po SLS, tedaj pa bosta zopet pozabljena liberalna resna beseda in demokratski dejanski nastop — liberalci, nemškutarji in Nemci se bodo bratili v boju zoper klerikalno „kliko“. Resni besedi v „Taboru“ se smeje celo Voglar.

Iz našega tabora. V našem taboru ni nobene kandidata, ki bi bil upravni svetnik kake banke. Ako pa bi bil, naj se naznani, da ga izvržemo.

Volilno gibanje.

Predsedniki glavnih volilnih odborov. Dne 29. septembra je državni zbor določil predsednike glavnih volilnih odborov za vsa volilna okrožja naše države in sicer so bili izrečani. Za mesto Ljubljano je bil izzreč kot predsednik volilne komisije Ivan Ivković, predsednik beograjskega apelacijskega sodišča. Za okrožje ljubljanske okolice je bil izzreč kot predsednik dvorni svetnik Fran Dukić. Za predsednika mariborskega volilnega okrožja je bil izzreč Sava Cerović, član velikega suda v Podgorici. Člani volilnih odborov pa bodo določeni te dni.

Koliko strank se bo udeležilo volitev? Za enkrat je težko odgovoriti na to vprašanje, vsekakor bo pa število glasovalnih list v vsakem okrožju znatno. V Srbiji nastopijo: radikalci, demokrati, republikanci, kmetijska stranka in komunisti. Razne male stranke in odlomke radikalcev, kakor: nacionale, naprednjake, radikalne disidente bodo nase pritegnili demokrati. Vendar bodo nastopili gotovo poleg raznih srbskih strank tudi Bunjevci in Šokci s svojo listo in s programom, ki je zelo sličen naši stranki. V Črni gori je položaj nerazjasnjen. Vsekakor nastopi lastna črnogorska krajevna lista, kateri bo stal na čelu dosedanji poslanec Daković. V Bosni bodo liste zelo pestre. Nastopijo: srbski radikalci in demokrati, hrvaška zajednica, hrvaška kmetijska stranka, hrvaška seljačka stranka (Radićevci), socijalisti, komunisti, dve ali tri mohamedanske liste in še nekaj več. Na Hrvatskem bomo imeli liste: demokratov, zajednice, kmetijske stranke, seljačke stranke, socijalistov, komunistov, frankovcev, srbske radikalce, najbrže celo cioniste in poleg tega še kakšne nove skupine. Tudi na Slovenskem bomo imeli najmanj sedem list v vsakem okrožju. Glasovi se bodo torej zelo cepili in volilni boj bo vroč.

Šod srbske radikalne stranke. V soboto, dne 25. septembra se je sestala v Beogradu seja zastopnikov radikalne stranke iz cele kraljevine. Predsedoval je Stojan Protić. Po pozdravu in overovljenju mandatov je imel obširno poročilo Nikola Pašić. Spominjal se je velikih trudov in bojev, katere je nedavno zmagovito izvršil srbski

ski narod in poudarjal zasluge radikalne stranke pri tem delu. Potem je omenil: „Danes je celokupni naš narod z malimi izjemami osvobojen. Onih bratov, ki so še neosvobojeni, ne smemo pozabiti. Dolžnost radikalne stranke je, da v bodočnosti očuva one narodne in državne pridobitve. Radikalna stranka ni dovršila svoje naloge, kajti ona je nesmrtna po plodnosti in koristnosti svojega dela.“ Potem se je zborovanje konstituiralo. Predsednikom je bil izvoljen Nikola Pašić, podpredsednikom Stojan Protić, v predsedstvu so bili zastopani vsi srbski kraji: Kraljevina, Makedonija, Hrvaška in Slavonija, Vojvodina, Dalmacija in Črnagora. V nedeljo se je zborovanje nadaljevalo. Protić je poročal v programu stranke in njegovi reviziji. Razprava je trajala cel dan. V ponedeljek se je nadaljevala podrobna razprava v organizaciji stranke in o volitvah. Glavno besedo sta imela vedno Pašić in Protić, čigar stališče v stranki je neomajano. To zborovanje je velikega pomena za stranko in za politični razvoj države, kajti gotovo je, da ostane radikalna stranka tudi po novih volitvah najmočnejša in najbolje organizirana državna stranka, ki bo imela v državi vedno odločilni vpliv.

Odbor radikalne stranke. V odbor radikalne so bili izvoljeni: Pašić, Protić, Vesnić, Jovanović, dr. Srskić, Musićki, Arangjelović in Jovan Cvikić.

Hrvatska ljudska stranka v Sremu. Jako lepo se razvija hrvatska ljudska stranka v Sremu. Poslanec Šimrak je imel več dobro uspešnih shodov, kjer so se izvolili krajevni odbori. V Šidu je bil shod zaupnikov celega okraja in zastopane so bile vsa vasi razen treh. Tudi po drugih krajih Slavonije se pridno organizira in pripravlja za volitve.

Agrarci. Dne 27. septembra se je vršila v Beogradu seja glavnega odbora zemljedeljske stranke. Navzoči so bili zastopniki s pokrajine in tudi predstavitelji kmetijskih strank drugih pokrajin, med drugimi tudi dva Radićevca. Razpravljalo se je o volilnem programu. Določitev kandidatov se je prepustila krajevnim odborom. Sklenilo se je, da srbska kmetijska stranka stopi v volilni boj skupaj z drugimi kmetijskimi strankami.

Seljačka stranka (Radićevci). V nedeljo, dne 3. oktobra se sestanejo v Križevcih zastopniki Radićeve kmetijske stranke in pravašev (Frankovcev), da se skupno posvetujejo o volitvah v ustavodajni zbor, o političnem položaju sploh in o zedinjenju kmetijske stranke s pravaši. Izgleda, da pride i resnici do takega sklopljenja, kar bi moral z ozirom na ozdravljenje političnih razmer samo pozdraviti. Tako bi dobili polagoma na Hrvatskem samo tri načelne in močne stranke: 1. separatistično-napredna, 2. avtonomistično-verska, 3. centralistično-napredna. Razvil bi se načelen politični boj in kristaliziranje načel.

Demokratski kandidati. V ličko-hrvaški županiji bo nosilec liste minister Svetozar Pribičević, a v modruško-reški bivši ban Tomljenović.

Demokratje v Dalmaciji. „Jutro“ poroča iz Splita da hočejo dalmatinski demokrati združiti vse napredne elemente pri volitvah za skupno listino. V ta namen se je sestavil poseben odbor, obstoječ iz dr. Angjelinovića, dr. Grisogona in dr. Kolombatovića, ki bo stopil v stike z drugimi naprednimi strankami radi volitev. Sestavila se bo skupna koalicijska lista, na kateri bodo stali kandidati demokratov, Trumbićevcev, lenodlakovcev in še kakšnih drugih naprednjakov, če jih bo mogoče najti. Iz nobene dežele se ne poroča toliko o kompromisih, kakor iz Dalmacije, pač znamenje, da so tam razmere najbolj kompromitirane. Trumbić hoče kandidirati na vsak način, samo da še ne ve, kam bi se pritisknil. Menda bi rad še v novem državnem zboru reševal jadransko vprašanje, če ne bodo do takrat pogoltli Italijani že celega.

Kooperacija liberalnih strank. V demokratskih krogih se govori, da se vršijo med demokrati, med samostojnimi liberalci ter nemškutarji in mednarodnimi socijalisti pogajanja za skupen nastop vseh svobodomiselnih strank pri bodočih državljskih volitvah. Ako je ta govorica resnična, dokazuje nanovo nervozne poizkuse demokratov, da se rešijo popolnega poloma.

Kako demokrati iz Nemcev fabricirajo Slovence? Iz Mute ob kor. železnici se nam poroča: Naš napredni in demokratski gerent je pri nas kar na debelo v volilni imenik zapisal najbolj zagrizene Nemce in nemškutarje. Po ljudskem štetju

1. 1910 bi bilo v Muti 19 volilcev-Slovencev. Ker jih je 14 umrlo, ostane jih samo pet. Novonastavljeni Slovenci-volilcev je okoli 30; občinski gerent pa je odposlal te dni volilni imenik, v katerem je čez 200 volilcev na Muti. Nič boljše ni v občini Gortina. Ker demokrati svojih ljudi nimajo, fabricirajo sedaj naše najhujše narodne nasprotnike kot Slovence-volilce. Naši demokratarija na Štajerskem sploh nimajo nobene narodne zavesti več in tudi ne nobenega narodnega ponosa.

Dr. Trumbić, „Obzoru“ poročajo iz Splita, da je dr. Trumbić sprejel ponudeno mu kandidaturu na izvenstrankarski listi in nastopi kot nosilec te liste. Odklonil je pa kompromisno listo demokratske in katoliške stranke. Okrog sebe hoče zbrati samo izvenstrankarske osebe. Veliko jih gotovo ne bo, vendar jih bo toliko, da spravi dr. Trumbić pod streho svoj izvenstrankarski mandat.

Dnevne vesti.

Kralj Peter se je vrnil iz Banje Arangjelovačke v Beograd. Stanoval bo v vili na Topčiderskem Brdu.

Patrijarh srbske cerkve postane žički biskup Velimirovič.

Važni sklepi plebiscitne komisije. Na seji plebiscitne komisije dne 29. septembra so bili storjeni sledeči važni sklepi: Tovorni avtomobili ne smejo več iz cone A. Nemci torej ne bodo mogli še nadalje udirati v naše ozemlje. Vse blago, katero so Nemci spravili v naše ozemlje, da ž njim agitirajo, so naše oblasti zaplenile. Zaplenjeno blago pa ostane do nadalje v skladiščih. V coni A morajo biti gostilne že ob pol deveti uri zvečer zaprte. Prihodnjo nedeljo morajo biti vse gostilne celi dan zaprte. V dnevih 9., 10. in 11. okt. se ves dan ne smejo točiti alkoholne pijače. Ker so bili v coni B jugoslovanski člani občinskih glasovalnih odsekov neprestano v osebni nevarnosti in od nemških divjakov večkrat napadeni, je določeno, da morata dva orožnika noč in dan stražiti hišo, v kateri stanujejo člani jugoslovanskih občinskih glasovalnih odsekov. Iz teh odredb je razvidno, da se je že tudi plebiscitna komisija prepričala dovolj, kdo izvaja nasilstva na Koroškem. V našem ozemlju proti našim ljudem še ni bila potrebna nobena slična odredba.

Ustanovitev Jugoslovanske Matice. V Gornjem gradu se ustanovi dne 3. oktobra 1920 ob 14. (2 popoldne) podružnica Jugoslovanske Matice za občine Gornjigrad, Novaštitva in Bočna. — Vspored: 1. govor; 2. pobiranje članarine; 3. volitev odbora; 4. gledališka predstava in 5. petje in godba.

Pol milijona kron je nabral po Jugoslaviji za Koroški plebiscit znani rodoljub župnik Gabron iz Koroške. Požrtvovalnemu in narodno navdušenemu gospodu iskrena zahvala v imenu vseh koroških Slovencev.

Pozor! potniki na železnicah. Spremembe v mednarodnem prometu brzovlakov. Brzovlak št. 13) odhod Dunaj ob 7,20 uri, prihod v Maribor ob 13,34, odhod ob 14,24 prihod v Ljubljano ob 17,27 in prihod v Trst ob 21,30) vozi z Dunaja v Trst od 1. oktobra dalje vsako sredo, petek in nedeljo in brzovlak št. 4 (odhod Trst ob 6,15, odhod Ljubljana ob 11,29, prihod v Maribor ob 14,48 in odhod ob 15,08 prihod Dunaj ob 22. uri), pričenši z 2. oktobrom iz Trsta na Dunaj vsak torek, četrtek in soboto. Vsled tega izostane brzovlak št. 3 v četrtek dne 30. septembra in brzovlak št. 4 dne 1. oktobra. Oba brzovlaka imata vozove I. in II. razreda. Brzovlak št. 7 iz Prage (odhod vsak torek, četrtek in soboto ob 20,03), vozi od 1. oktobra dalje ne več v Trst, ampak v Zagreb, pač pa ima še direktne vozove I, II. in III. razreda v Trst, ki se v Mariboru priklopijo dunajskemu brzovlaku št. 3. Čehoslovaški brzovlak št. 7 prihaja v Maribor ob istih dneh kakor dunajski brzovlak, to je vsako sredo, petek in nedeljo ob 12,43, odhod iz Maribora ob 15. uri, iz Celja ob 16,26 in prihod v Zagreb juž. kol. ob 18,26. Odhod čehoslovaškega brzovlaka iz Zagreba juž. kol. vsak torek, četrtek in soboto ob 10. uri, iz Celja ob 12,12, prihod v Maribor ob 13,35 ter prihod v Prago vsako sredo, petek in nedeljo ob 8,17. V Mariboru se čehoslovaškemu brzovlaku priklopijo direktni vozovi Trst—Praga, ki jih pripelje brzovlak št. 4. iz Trsta. Direktni vozovi Dunaj—Zagreb in Dunaj—Beograd tečejo na progi Ma-

ribor—Zagreb in obratno s čehoslovaškim brzovlakom.

Kako postopajo Italijani v Dalmaciji? Guverner Dalmacije admiral Millo je razpustil vse naše občinske zastope in vzpostavil italijanske, ki se daj razmetavajo naš denar ne oziraje se na korist občin. Vsled tega italijansko razsipnega gospodarstva se morajo zapreti šole, ker jih nima kdo vzdrževati. Napram laškemu nasilju je naše ljudstvo brez pomoči, ker je odredil guverner Millo, da bo globil vsako najmanjšo pritožbo prebivalstva z visoko denarno globo in z zapornom od več let. Laško gospodstvo v Dalmaciji bo popolnoma upropastilo naš narod v finančnem ter kulturnem oziru.

Iz Maribora.

Slovenska ljudska stranka za mesto Maribor in okolico priredi prihodnji ponedeljek, dne 4. oktobra ob 8 uri zvečer v dvorani Strokovne zveze, Splavarska ul. 4. mesečni shod. Zaupniki in člani okrajnih odborov vseh petih okrajev mesta in zaupniki, ki so določeni za posamezne ulice agitirajte od moza do moza za veliko udeležbo naših somišljenikov.

Predavanje SKSZ Danes 1. oktobra 1920 ob 8 uri zvečer bode predaval dr. Jos. Somrek o elektriki in napeljavi elektriki po Mariboru. Predavanje bo zelo zanimivo podučno, ker pričakujemo od dne do dne, da po mestu zasvetijo električne svetilke. G. predavatelj bo podal tudi zgodovino elektrarne na Fali, ki je največja v Jugoslaviji! Pridite!

Red božje službe v cerkvi sv. Alojzija. V cerkvi sv. Alojzija (Glavni trg, nasproti Stolne ulice) se začne zopet javna božja služba dne 4. oktobra (v nedeljo dne 3. oktobra so še duhovne vaje). Ob delavnikih vsak dan ob 6. uri tri sv. maše obenem. Ob sobotah zvečer ob ½5. uri zvečer litanije s svetim blagoslovom. Ob nedeljah in praznikih: ob 5. uri tiha sv. maša, ob polšestih sveto opravilo, sv. maša z blagoslovom, nato pridiga in še ena tiha sv. maša. Ob polosnih služba božja za državno moško učiteljske, ob devetih za državno trgovsko šolo. Popoldne: ob nedeljah in praznikih, ob štirih večernice (navadno krščanski nauk in litanije). Sv. obhajilo se deli, kedar kdo želi. Spoveduje se ob delavnikih po sveti maši, ob sobotah ob ½5. do ½8. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih celo jutro in zvečer po večernicah. Kedar je cerkev odprta, se verniki vabijo k tihi molitvi in obiskovanju Najsvetejšega. Darovi za lepšo opremo cerkve se hvaležno sprejemajo. Meščani in okoličani, spomnite se sv. Alojzija!

Nemce in nemškutarje zagovarja „Tabor“. V Dijaškem Domu imajo za oskrbnico Nemko Simon. Mestni svet je svojčas sklenil, da popusti Dijaškemu Domu najemnino v znesku 200 K, ako odpusti Nemko Simon in na njeno mesto nastavi Slovenko. Mislimo, da je ta zahteva popolnoma upravičena. V slovenske zavode spadajo slovenski uslužbenci! Nekaj časa je bil tudi „Tabor“ tega naziranja. A ker je gori omenjeni sklep storil „klerikalni“ svet, četudi na predlog demokrata dr. Valjavca, se mora seveda „Tabor“ potegovati za Nemko proti Slovenki! Odbor bi bajè rad namestil Slovenko, ki bi bila enako sposobna in zanesljiva, a je ne more najti. Slovenske kuharice, to je pa lep kompliment za vas, ki so vam ga napravili liberalci. V celi Sloveniji torej ni niti ene osebe, ki bi bila enako sposobna in zanesljiva, kakor Nemka Simon! Vse slovenske kuharice so nesposobne in nezanesljive — tako sodijo naši liberalci! Res, daleč smo že prišli, da liberalni Slovenci sami v svojem listu „Taboru“ na tako nesramen način blatijo naše ženstvo. Slovensko žensko društvo — ali spiš, da se ne potegneš za čast slovenskih deklet?! Ali morda tudi članice ženskega društva soglašajo s tem nesramnim napadom na slovenske kuharice? Ako ne bo žensko društvo javno protestiralo proti tej nesramnosti, potem tudi njegove članice niso nič boljše, kakor podli napadalec slovenskih kuharic v „Taboru“.

Za Legatov zavod se mariborski liberalci v „Taboru“ silno potegujejo. Lansko leto so odbravali, da ga je dr. Verstovšek dal zapreti, letos pa jim to ni več prav. So pač učenci dr. Žerjava, ki svojih lanskih naredb letos noče več priznati. Mi tega zavoda ne bomo zagovarjali. Legat je pač Nemec in se je ravno lansko leto januarja dogajalo v zavodu marsikaj proti nam. Naj „Taborjevi“ uredniki pogledajo nekoliko v predale pokojnega „Delavca“. Ali je pri tem bil Legat kaj skriv ali ne, ne vemo. Sicer pa je debela laž „Tabora“, da je dr. Verstovšek zdaj s silo zaprl zavod. Zavod je bil zaprt že lani oziroma pozimi. Proti temu odloku je Legat vlo-

žil priziv v Beograd, kjer je za njega posredoval Voglar, ki kakor nikjer tudi tukaj ni imel uspeha. Niti njegov pristaš dr. Kramer kot minister za trgovino ga ni hotel uslišati. Dr. Pfeifer je potem na lastno pest odredil, da naj zavod posluje do rešitve rekurza, ker so pričakovali ugodni uspeh. Ker dr. Pfeifer v to ni bil upravičen, je prišel v disciplinarno preiskavo. Zdaj pa je bil rekurz v Beogradu odbit in zato se je zavod moral zapreti. To je resnica, vse drugo je laž, kar poroča „Tabor“ svojim bralcem, da jih „farba“. Čudni ljudje, ti liberalci! Skoz in skoz so centralisti, če pa minister, ki je njihov pristaš, odloči kaj proti kakemu Nemcu ali nemškutarju, potem pa tega nočejo priznati. V zadnji Legatovega zavoda je nadzornik Fink popolnoma nedolžen, ker ni imel z njim nič opraviti. Istotako nedolžen je tudi učitelj Kovač, kojemu so lansko leto zaprli enaki zavod — a on se je ndal, ker je uvidel, da bi bil vsak odpor zastoj!

Matura na gimnaziji v Mariboru se je v jesenskem terminu vršila 27. septembra pod predsedstvom realčnega ravnatelja J. Zupančiča. Prišlo je 8 kandidatov. Zrelostni izpit je prestalo 5 kandidatov.

Društvo „Dij. kuhinje v Mariboru“ ima svoj letošnji občni zbor v ponedeljek, dne 4. oktobra ob 20. uri v Narodnem domu z običajnim vsopredom. Vljudno so povabljeni vsi društveni udje.

Vodstvo trgovske nadalj. šole v Mariboru naznaja, da se vrši vpisovanje trgovskih vajencev v nedeljo, dne 3. okt. od 9. do 11. ure predpoldne v pisarni deške ljudske šole I. (Zrinjskega trg). Začetek pouka se bo kasneje naznanil.

Mestna klavnica in mrtve svinje. Malo čudne higijenične nazore ima ravnatelj mestne klavnice Nemec Kern. Njegov adjutant Lenart je poljal 29. t. m. na samokolnici poginjeno do 150 kg težko svinjo iz klavnice proti Dravi, kjer jo je kar meni in tebi nič prekotatil v Dravo. Vprašamo g. ravnatelja Kerna: Od kedaj pa je dovoljeno, da se smejo poginjene svinje pokopavati v dravskih valovih? Kmeta se kaznuje, če vrže mrhovino v vodo, kaj bodo neki napravili z ravnateljem Kernom, ker tozadevna priča je na razpolago?

Mariborsko gledališče.

Novost tega tedna je bila trodejanska „Kralj na Betajnovi“, najboljšo dramsko delo našega Cankarja, ki je imelo uspeh tudi na hrvatskih in čeških odrih. V primeri z ostalimi dramskimi spisi je „Kralj na Betajnovi“ po svoji snovi in po tehniki obdelave najmanjše „cankarski“, zato pa tudi najbolj dramatičen. Kljub temu, da je hotel Cankar v osebni fabrikanta Kantorja, podajati tip kmetskega parvenija, ki brezobzirno zasleduje svoj cilj, stopa preko mrtvih in živih sre ter se bahavo proglasi za kralja svoja Betajnovca, je napravil tudi iz te drame ostro satiro na slovensko prvaštvo. Sarkazem, ki je Cankarju vedno silil izpod peresa, je kriv, da je dramatik prezrl marsikatero psihološko vez, ki se mu je nudila pri karakterizaciji glavnih oseb in njihovih dejanj. Tako je zlasti konec preveč zbrisan in psihološko prepovršen: publika si ni na jasnem, ali je propadlo Kantorjevo „kraljestvo“, kakor bi bilo moralo po zdravem razumu in po zahtevi moralnega čuta, ali pa je Kantor z novim zločinom le utrdil svojo moč. Ti notranji psihološki nedostaki Cankarjeve drame so se opazili tudi pri vpriporitvi. Režija je bila zelo dobra, glavne vloge v najboljših rokah. Fabrikanta Kantorja je igral g. Nučič, ki je za take vloge kakor rojen. Z veliko spremeno je podal brezsrčnega, po bogastvu in časti hlepečega zločince, ki ustvarja svoje kraljestvo v zakotnem slovenskem kraju in s pretiranjem ravnodušjem umori svojega nasprotnika študenta Maksa. Maks (g. Zeleznik) revolucionarec v Kantorjevem kraljestvu, je bil dober v svojem nastopu, dasi premalo izrazil in odločen, kar pa ni krivda g. Zeleznika, temveč krivda dramatika, ki je „kralja“ pretiral, njegov kontrast — Maksa — pa podal preveč medlo. Maks je imel v prvem dejanju nekoliko pretih glas, k čemur je pripomoglo še nepotrebno motenje s klavirjem. Med tema tipoma se je gibala naravno in pristrano podana vloga Kantorjeve hčeri Francke (gđc. Podgorske). Tudi vloga Nine (ga. Setinska) je bila dobra, Krnec (g. Rasberger), župnik (g. Zeleznik) in Bernot (g. Mikulič) in ostali so v polni meri izvršili vse, kar je mogel režiser ustvariti iz Cankarjeve drame. Med prvo pavzo je nagajala električna luč, vsled česar je trajal odmor skoraj pol ure; ali bi se ne dalo te neprilike z lučjo odstraniti? Kakšen pomen je imelo igranje na klavir v prvi polovici prvega dejanja? Naravnost sramotno je, da je bilo gledališče tako slabo obiskano. Lože so bile skoraj vse prazne, največ gostov je bilo na dijaških stojščih in v zadnjih klopih parterja. Tudi znamenje dobe. Zdaj so časi, ko padajo „zlata semena“, a Talija je uboga in ima svoj božanski smehljaj le za one, ki si pritrčajo vsakdanji kruh in se mimo razsvetljenih prenapolnjenih kavarn in gostiln vračajo iz gledališča s tihim užitek in duši...

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Aleksandrova cesta števil 11.

Telefon števil 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Mala naznanila.

Razna:

Kdo kaj ve o Francu Osenjak, roj. 1874, ki je služil v Celju pri bivšem pešpolku 87, 1. Feldkomp. Feldp. 73. Služil je v Gorici in od leta 1916 je izginil. Kdo kaj ve o njem, naj sporoči proti dobri nagradi njegovi ženi Jožefi Osenjak, Stübing bei Graz. 777

URE vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Zaloga ur zlatnine in srebrnine. Cene smerne. Postrežba točna. **JAN IGNACIJ, MARIBOR** GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Živinski in kramarski sejm v Poljčanah se vrši dne 9. oktobra. 793

Prodaja se:

Pohištvo za spalne sobe, popolnoma opremljeno, secesijon, takoj na prodaj. Ogleda se v Cvetlični ulici št. 8, Maribor, Krajnc, slikarski mojster. 767

VINA iz Haloz, lastnega pridelka in najboljše kakovosti, prodaja v steklenicah

Jos. Starčič, trgovec Maribor, Trubarjeva ulica (prej Lutrova ulica). 780

Dragotin Roglič, Maribor, Kriekova ul. 3 Telefon 157.

preje mestna prodajalnica usnja naspr. narodne banke

Po meri naročeni čevlji se zgotovijo najhitreje.

Vzorci čevljev iz vsakovrstnega usnja so vedno na ogled v zalogi Kriekova ulica št. 3.

Velika zaloga štrpacihih močnih čevljev za zimo. Okovani z žrebli in podkovami, neokovani v vseh vrstah in velikostih. Vsako v to stroko spadajoče popravilo se izvrši

792 **točno in solidno.**

Najnižje cene!

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga

Karel-a Worsche v Mariboru, Gospodarska ulica

dobiva vsakovrstno manufakturno blago v največji izbiri po najnižjih cenah

Med. dr. FRANK zopet ordinira od 9.—11. in 2.—4.

izdajatelj in založnik: Koncortij „Straža“

OBLEKO.

Priprave in najfiniješe. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: **ALOJZIJ ARBEITER, Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mestu).** 401

Zlata jama ob državni meji. Radi starosti prodam svoje 13 orolov obsegajoče posestvo z gostilno, veletrgovino s sadjem, skladišče in z vsemi drugimi, moderno urejenimi trgovskimi in gospodarskimi prostori, tik železniške postaje v St. Ilji v Slov. gor. Ker se bo na tej točki naše države razvila bujna trgovina, bi bila moja posest zlata jama, za vsakega podjetnega Slovence. Vabim kupce, da se ogledajo osebno ali pismeno. Ivan Polak, trgovec in gostilničar, St. Ilja v Slov. goricah. 784

Glasovir, dobro ohranjen, prodaj po merni ceni Janez Novak, organist Sv. Lenart nad Laškem, p. Laško. Jugoslavija. 785

Lovski pes, 2 leti star, močen, črne barve, dobro dresiran na prodaj pri Vincencu Rohnik, Lobjnica pošta Ruše. 794

Službe:

Delavce, tesarje in zidarje, potrebuje „Dom“ d. d. za drvene gradnje, Zagreb, tovarna Černomerec. Plačilo dobro stanovanje in hrana v tovarni. 787

Policijski komisariat v Mariboru sprejme

pisarniško pomožno moč.

Prednost ima invalid, poštastnik količnej izvežban v pisarniških poslih z lepo pisavo in dobrim osebnim nastop. m. Služba je pogodbeno. Prošilci naj vložijo lastno-ročno spisanje in z 1 Din. kolektivno prošnjo, kateri je priložiti kresni list, domovnico, vojaško odpuščajo (izpis iz temeljne matice) eventualno spridevalo o dosednji uporabljivosti in navedeno spridevalo od pristojne občine, da ni predkaznovan in da je spoštljivo živel. 796

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšem obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeka nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje rajkulantneje.

GOSPODARSKA BANKA V LJUBLJANI

VABILO

na subskripcijo delnic druge emisije.

Izredni občni zbor Gospodarske banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 9. julija 1920, je sklenil v smislu § 7 pravil na predlog upravnega sveta zvišbo delniške glavnice

od 4 milijonov na 8 milijonov kron

z izdajo nadaljnjih

10.000 (desettisoč) delnic po 400 kron

nominalne vrednosti. Ob enem je občni zbor pooblastil upravni svet, da določi pogoje odaje ter kurz novih delnic, katere se imajo vsekako polno v gotovini vplačati.

Na podlagi tega pooblastila je sklenil upravni svet razpisati subskripcijo te druge emisije pod sledečimi pogoji:

1. Druga emisija obsega 10.000 (desettisoč) delnic s K 400.— nominalne vrednosti.
2. Dosedanji delničarji imajo pravo prevzeti (optirati) na dve delnici prve emisije eno delnico druge emisije.
3. Kurz za optirane delnice znaša K 450.—, za neoptirane K 520.—. Polg tega se mora plačati za vsako delnico znesek K 30.— kot prispevek k emisijskim stroškom.
4. Subskripcija se vrši pri blagajni Gospodarske banke v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I.
5. Subskripcija se začne 27. septembra 1920 in traja do vstevši 16. oktobra 1920.
6. Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice in emisijske stroške takoj pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v poštev.
7. Dosedanji delničarji, ki hočejo pri subskripciji uveljaviti opcijsko pravico za delnice druge emisije, morajo pri prijavi predložiti potrdilo o dodelitvi delnic prve emisije.
8. Dodelitev delnic po končani subskripciji si pridružuje popolnoma upravni svet Gospodarske banke.
9. Nove delnice so deležne dividende od 1. januarja 1921, ter so opremljene s kuponom za leto 1921.
10. Vsakemu subskribentu bo izdala Gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.
11. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se sploh niso mogle dodeliti delnice ali pa ne v znesku vplačane vsote ob subskripciji, se vrne 1. novembra 1920, tozadevni znesek, ozir. prebitek.
12. Znesek, vplačan za dodeljene delnice, bo Gospodarska banka obrestovala od 1. novembra do 31. decembra 1920 po 3%.
13. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.
14. Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripada v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu.

V LJUBLJANI, dne 14. septembra 1920.

**Upravni svet
Gospodarske banke v Ljubljani.**

V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 5 delnic 1 glas.

762

JABOLKE, HMELJ

vsako množino kupuje kakor običajno vsako leto tudi sedaj letos 791

Rudolf Pevec, veletržec v Mozirju

po svojih zastopnikih v sledečih krajih: Maribor, Pesnica, Kungota, Cmurek, St. Andraž pri Velenju, Šmartno v Rož. dolini, Šmartno ob Paki in Mozirje za Gor. Savinjsko dolino. Producenti se naj blagovolijo obrniti direktno na kupovalce, kajti pri velikem obsegu ni možno vsaki stranki iz Mozirja odgovarjati. Plačam najdražje po dnevni ceni. Se priporočam

RUDOLF PEVEC.